

Fra mitt liv og tak for det!

Svein Ketel Søiland

Født 15.10.1937

Bildet fra 65 årsdag 15.10.2002
med 9 av barnebarna, Mary og Shivas

1 Innledning

Min morfar Gustav Hovelsen, født 1874, begynte arbeidslivet som glassblåser på Høvik Verk. Bedriften var grunnlagt 1855 som flaskefabrikk av britten Thomas Graham Smyth på Høvik i Bærum. I 1862 ble fabrikken overtatt av Hadeland, Hurdal og Biri glassverker og i 1898 av A/S Christiania Glasmagasin.

Glassproduksjonen flyttet i 1933 til Hadeland Glassverk. Lampe- og metallvarefabrikken, som var etablert 1876 med lampeproduksjon, ble senere til Høvik Lys AS og flyttet i 1972 til Halden og i 1999 overtatt av Glamox.

I arbeidet med glass utviklet bestefar seg kunstnerisk i arbeidet ved kjemisk forarbeid, der glassmassen under blandingen kunne raffineres så glasset ble klart som bergkrystall, eller han tilsatte forskjellige metalloksider, som gav farger eller teksturvirkninger som opalglans, marmorering o.l.

Ved ovnsarbeid med den glødende, seigtflytende massen laget han plastiske dekorasjoner i flaten, enten ved blåsing i mønstret form eller ved frihåndsarbeid, eller han la «glass på glass» i form av tråder, lenker, klatter o.l. I verkstedet kunne han også bearbeide det avkjølte, harde glasset og prydet gjerne med gravyr, slipning, emalje- eller gullmaling i dekoratørverkstedet.

Morfars eldre bror emigrerte til USA lykkes der med å start av egne glassverk. Året 2002 var slekninger derfra for å hilse familien i Norge på sin gjennomreise i Bergen.

Høvik var et godt sted å leve, få familie, vokse opp med natur og sjø, nært til storbyen Christiania.

Morfar opplevde klasseskille bedriftsherren, styresmakt og arbeider. Han var aktiv til å få frem for arbeiderens verdi, også sosialt.

Celloen var hans instrument i familien der sang og musikk senere førte til start av orkester i Bærum.

Gustav Hovelsen mottok fra Kong GHåkons fortjeneste medaljen for sitt samfunn nyttige arbeide.

Bestefar var alltid, frem til han innfridde kontrakten han hevdet ha med Gud å få fylle 90 år, ved god helse, aktiv sosial, i arbeide, som idrett og skogsturer der han var ekspert å plukke sopp.

Han giftet seg med Louise Pettersen med røtter fra Flesland (Glassverk).

De fikk barna, sønner Kolbjørn, Hans, Rolf, Knut, Edgar og døtrene Edel Louise og min mor Solveig, alle født og vokste opp på Høvik.

Etter ferdig med utdannelsen ble sønnene Kolbjørn og Hans angrepet av spanskesyken, en **v e r d e n s o m - s p e n n e n d e** influensaepidemi (pandemi), fremkalt av influensa viruset A Swine som etter noen spredte småepidemier 1917 slo ut for full kraft våren 1918.

I løpet av sommeren hadde den Ispredt seg over hele Europa og Amerika. Høsten 1918 kom en ny bølge, i 1919 en tredje, og januar

1920 en meget uskyldig fjerde bølge. Flere steder ble halvparten av befolkningen syk. I Europa døde ca. 2,6 mill., i hele verden antagelig 20 mill. Sykdommen angrep fortrinnsvis unge mennesker.

Ifølge den offentlige statistikk døde i Norge i 1918 7308 personer av 374 288 anmeldte sykdomstilfeller, men alt i alt antas at mellom 14 000 og 15 000 personer skal ha dødd som følge av epidemien i Norge, **inkludert Kolbjørn og Hans Hovelsen.** Musikk var medisin mot sorgen i "Snørr og tårer" til "dur og moll" I 1918, 8 år gammel ble datteren Solveig (min mor) tildelt pianoet

Etter opplæring kom hun senere inn som student på Musikkonservatoriet i Oslo. Hun spilte også der hun kunne tjene penger, samtidig som hun også underviste. Sølvi Wang var en tid en av hennes elever.

1951: Utskrift fra Bærums Budstikke: Høvik orkesterforening jubilerer.

Fra ventre dirigent Fr. Hinholm, og 2 av stifterne Gustav Hovelsen og ingeniør Alf Herwig Soløy.

Orkesterforeningen er en fortsettelse av Høvik Salongorkester som det het inntil 1948 - fyller i høst et kvart

hundre år og jubilerer på Strand. Orkesteret har i alle disse årene lagt an på å fremføre klassisk musikk, og man har lov til å si at det har oppfylt denne oppgaven. Det var høsten 1925 at noen musikkinteresserte kom sammen hos Gustav Hovelsen, Høvik Verk, alle amatørmusikere. Resultat av sammenkomsten var at Høvik Salongorkester ble stiftet. Fra først av bestod orkesteret av 9 mann med frøken Solveig Hovelsen ved pianoet. Noen egentlig dirigent hadde ikke orkesteret og det var nærmest frøken Hovelsen som ledet de første frembringelser. I årene 1928-29 var fiolinisten Hals leder, og siden 1929 har Fridtjof Hinholm vært den dyktige dirigent og leder. Frøken Hovelsen var i hele 11 år orkesterets høyr skattede pianistinne.

Budstikket:

Fhv. Glasspuster ved Høvik Glassverk, Gustav Hovelsen fyller mandag 25. september 70 år. Han er født på Høvik og begynte i glasshytten på Høvik Verk bare 10 år gammel. Han avanserte ganske snart til glasspuster, et arbeide hanskjøttet på en utmerket måte til glassverket ble nedlagt i 1933. Da erholdt han et gullur som erkjentlighet for 50 års fremragende tjeneste i bedriften. Gustav Hovelsen har vært og er en interessert musiker. Foruten å ha vært med i Høvik Musikkorps har han sitt eget orkester, "Hovelsen-musikken" Men det er ikke bare som glasspuster og musiker han er kjent. I politikken har han også vært med, bl. a. medlem av Bærum Herredstyre 1908/13 og 1917/19 og varamann til formannskapet en periode, flere perioder medlem av overlignings-nemda, skolestyre og helseråd. Hovelsen var også i mange år lagrette- og domsmann. Han er en hyggelig kar med mange venner.

Fra Leksikon:

Musikkonservatoriet i Oslo, idag NMH: (Norges Musikk Høyskole) er en høyere utdannelsesinstitusjon i musikk.

Skolen har kandidatstudier i musikkpedagogikk, vokal og instrumental utøving, vokal og instrumental pedagogikk, komposisjon og kirkemusikk.

Kandidatstudiet er normalt av 4 års varighet og kan videreføres i hovedfags- eller diplomstudiet, begge av 2 års varighet.

Studenttallet var i året 2002 på ca. 450. Skolen ble opprettet 1883 som organistskole av Ludvig Mathias Lindeman og sønnen Peter Lindeman, utvidet 1885 til musikk- og organistskole og 1892 til Musikkon-servatoriet. 1969 donert til Lindemans legat, og 1973 gjort om til Norges musikkhøgskole, som stort sett bygger på den tidligere konservatorie-avdelingen, mens musikkskoleavd er skilt ut og lagt til Foss skole i Oslo.

Solveig Hovelsen 1931 Musikk lærer ved konservatoriet anbefaling:

Oslo den 16. desember 1934

Solveig Hovelsen som fremdeles er min elev ved klaver ved musikkon-servatoriet, har vist seg å eie et utpreget musikalsk talent og ved sitt energiske arbeide har hun oppnådd utmerkete resultater.

Hun har med hell optrått offentlig 2 ganger med orkester. Sidst ved konservatoriets 50 års jubileum med en offentlig konsert i Aulaen, hvor hun spilte Griegs klaverkonsert med Filharmonisk orkester.

For hennes fremtid både som musikk lærer og pianist, er det av stor betydning for henne å få fortsette sine studier, og da hun økonomisk er avhengig av den hjelp hun kan få, vil jeg anbefale henne til legater eller private bidrag.

Clare Gran

Ledig jobb for pianist i en dametrio fikk mor sommeren i 1935 til Bergen. Her møtte hun sin Ketil som gjest ute på restaurant Boulevard, der Dametrioen spilte.

20. desember 1936 ble de viet av Sogneprest Ottesen i Vikøyr kirke ved Norheimsund. Jeg ble født 15. oktober etterfølgende år.

Fars slekt var fra Jæren der min Foldefar Klaus ble født på Søyland i Gjesdal kommune året 1844. Han ble viet av Sogneprest Gunnerus med Maria Nese fra Næse i Gjesdal kirke året 1868. Maria var 22 år og Klaus 24 år da de feiret bryllupet i brudens hjem. Dette varte 3 heile dager til ende, som det var skikk i den tiden. De fikk tilsammen 10 barn, hvorav 8 ble voksne. Første barnet Ketil, min bestefar ble født i 1871.

Senere i livet begynte på amtskolen Sog senere på Kristiansandske Brigades underoffiserskole, der han ble uteksaminert 1891.

Fra august 1893 var han ansatt som konstabel ved Bergen Politikorps.

Stillingen hadde han til 1901 da han ble ansatt som overkonstabel i Fredrikstad, og var senere lensmann i Skiptvet. Han viste stor interesse for sitt arbeide og ble betrodd mange vanskelige oppgaver han løste til alles tilfredshet. Som påskjønnelse herfor fikk han justisdepartementets stipendium til reiser i inn- og utland for studier av ordens- og kriminalpolitiet.

Til Haugesund kom bestefar i 1917 som byens første rusdrikkbetjent. Han var i sitt arbeide der i byen ansett som en meget dyktig politimann og var en tid konstituert politifullmektig og også ekstraordinær politimester.

Tilbake til høsten 1891 da Ketil underviste ved Chr. Brun's Høiskole i Sandnes. Der møtte han Sina Watne, hans elev i matematikk på denne avanserte folkehøgskolen. Sina var en skjønnhet og datteren til en av de største bøndene på Jæren, Lars Store Watne. De forelsket seg. Den store flotte velvokste bondesønnen fra Øvre Jæren, ble godtatt som ektefelle og han endret etternavnet til å skrive Søliland istedenfor med Søyland.

Etter at de giftet seg tok bestefar stilling som betjent for politiet i Bergen og bodde på Nordnes. Der ble første sønn Carsten født i 1896. Lars Watne 1898 og Magne i 1900.

Da Politimesteren i Bergen fikk ny stilling i Fredrikstad, varte det ikke lenge før bestefar i 1901 ble "headhundet" til stilling som etterforsker i Fredrikstad Politi.

I Fredrikstad fødte farmor min tante Signe i år 1902, Kari 1904, Ketil (min fart) i 1910 og Margot 1912. Det var ikke uvanlig med 7 barn, men med å arbeide for politiet måtte familien sosialt utad fremvise en høyere standard enn det jobben betalte for. At barna deltok i foreldrenes kamp for tilværelsen viste seg også senere. Godt utrustet som de var fysisk og mentalt, startet de hver for seg sine egne familier. Stolthet av familien var felles.

I 1926 reiste far til sjøs som byssegutt på lastebåten 10000 tonneren m/s Haugaland. Det måtte betales depositum til rederiet som garanti for at far ikke å rømte fra båten i utenlands havn. Farfar var politimester i Haugesund, og fikk løst løst far fra forpliktelser for å avmønstre og ta gruvearbeide i Canada.. Han var 17 år og losjerte som nabo til broren Lars som var butler for gruvens direktør i et velstelt hus inne på gruvens området.

Kontakt med broren, min onkel Lars avgrenset seg mest til at de snakket sammen når Lars var ute og luftet hundene. De arbeidet og levte hver for seg. 17 år gammel var fars "beste venner" personer fra mange nasjonaliteter. Slik ble han kjent med språk, Engelsk, Fransk, Tysk og Finsk som han senere i livet fikk stor glede

og nytte av.

Lars hjalp med å få finansiert fars første bil, en Ford T. Han holdt åpent hus og kjørte gjerne gjester til og fra festene. Han kom i kontakt med politiet da de syntes det gikk litt for livlig for seg. Lars følte sin stilling og prestisje truet. En slik bror var nok best å få vekk fra det festlige miljøet og derfor finansierte han fars tur hjem igjen til Norge. Han skrev til Carsten om “problemet” og ba ham finne et arbeide for Ketil i Norge. Men i 1929 var ikke arbeide å få i Norge, iallefall ikke som tilfredsstilte en livlig ungdoms behov. Bestefar finansierte derfor reisen tilbake til Canada og der møtte far igjen sin litt skuffete bror. Håpet å få broren ut fra gruvemiljøet hadde ikke lyktes. Men det løste seg med at Ketil fikk ny jobb som skogsarbeider langt borte fra gruvene. Det ble hardt fysisk arbeide. Tilbake til Norge igjen i 1932 veide han over 110 kg med muskler. Han var en kjempe og villig til armtak med en hvilken som helst utfordrer. Carsten var da bestyrer ved Karmøyruta og slik fikk han skaffet Ketil jobb som sjåfør på Karmøyruta. Det varte heller ikke lenge før han for å lære mer fikk han jobb ved Strømmen verksted og bygget karosseri på busschassis. PHT Schmidt i Bergen var kunde og leverandør.. På tur til Bergen med leveranse i 1932 tok far feriejobb for

å kjøre turister på den nye veien til Norheimsund i Hardanger. Han ble der kamerat med sogneprest sønn i Vikøyr kirke Leif Ottesen. I Bergen møtte han også mange interessante personer. Lund senior som eide K.1871 og GoGo næringsmid-delfabrikk støttet sønnen Per med han startet firma Lund & Søliland i Nordahl Bruns gt. 3, bak hotell Norge.

Fars brev til mor datert

Brevhode: **Lund & Søliland AS**

Automobildeler & Rekvisita
Kontor og utsalg
Nordahl brunsgt 3
8.10.1936

Kjæreste Solveig skatten min.

Sitter nå i den hyggelige dagligstuen hos Ottesen og venter på middagen. Vi hadde en strålende tur innover og solgte bra med varer på veien. Kom til Norheimsund kl 7 igårften, og var først innom hotellet og blev budt the og smørbrød. Kjørte så hjem til Ottensens og blev hjertelig mottatt. Etter å ha spist en god aftens fikk jeg tatt et bad og siden var jeg iseng kl 10. Våknet kl 0800 idag morgen av at Ottesen spilte piano for å vekke oss. Spiste deilig frokost og har siden vært ute og solgt. Vi har flere kunder å besøke her enda og får full travelhet resten av dagen. Reiser herfra i natt kl 4 med båt til Lofthus, og er vi i Odda imorgen middag.

Tenker masse på lille skatten min og lengter etter å få se lille “tyne mitt” igjen. Dette blir nok alt for idag for nu er maten servert, men skal du snart få høre fra meg igjen. Tusen kyss og klem

fra din Ketil

*Skal hilse fra Leif og familien.
Hils Torny.*

Samarbeidet med Per Lund ble brutt og Lauritz Schmidt, lenge et godt øye for far, ble ny partner 31.mai 1937 med starten av firma K. Søliland & Co med broren Lars sitt handelsbrev. Co'en i selskapet var P.H.T Schmidt.

En grunn for fars engasjement til Schmidt var at han møtte sin livs kjærlighet Solveig. Hun spilte piano i en dametrio på Boulevard. Solveig tjente penger til videre utdanning. Hun hadde allerede debutert med Griegs A moll med Filharmoniske orkester der HM Kong Håkon var hedersgjest i Aulaen. Musikkklærer eksamen var gjennomført og mor underviste ved Musikk konservatoriet i Oslo da hun til forandring mottok engasjementet fra sommeren 1936 i Bergen. Med langt lyst hår og som melkedrikker var det tøft i restaurant miljøet. Hun vakte oppsikt både som musiker og kultivert skjønnhet. Fars kjærlighet var fra første blick og da dette var gjensidig billigere det og bedre å bo sammen enn på en hybel enn hver for seg.

De flyttet som nygifte til leilighet i Løbergsvingen, i huset til Arianson. Mor syntes ikke hun fikk nok tid sammen med far som jobbet for å det nye firmaet med Schmidt.

Jeg ble født i Løbergsvingen. Else Ludvigsen ble ansatt som min barnepleierske.

Vi flyttet til leiligheten 3de etasjen over butikken i Nordahl Bruns gt. 3.

Far var hjemme til lunsj og ekteskapets lykke i 2 år til krigen startet 9. april 1940. Tyskere kom da til rett utenfor vinduet vårt hotell Norge. Vi fikk angst for å bli bombet. Vi evakuerte til Tysse i Samnanger og bodde der til ut sommeren 1940 hos Håkon Hadeland.

Min første bil: Tysse i Samnanger 1940

Far var mest i Bergen og kom hjem så ofte han kunne. Tilbake i Bergen var ny moderne 3 roms leilighet i Jørgen Moes gt 14. Klaus ble født 8. desember 1940.

I bilbransjen var hestehandlere utkonkurrert men noen fortsatte salg av bilen. De tilpasset seg tiden og men holdt gammel tradisjonen med en kjøpskål. Alkohol var der mange flyktet til med sorg og problemer.

Kreftene til far var svekket på grunn av sykdommen etter skade i lunger med støv fra gruvearbeid i Canada. Kroppsvekten hadde hjulpet på forbrenningen av alkohol. Han fikk tuberkulose som viste seg kom før han fylte 20 år uten han selv visste det. Ofte trøtt og sliten var drinken hans medisin. For bedre til alkoholen reiste far til Framnes Kursted på Opheim ved Voss sommeren 1941.

Nyrene angrepet av sykdommen og en ble fjernet etter operasjon på Røde Kors Klinikken i Fosswinkelsgt året 1942.

Framnes 1941

På søndagstur fra Jørgen Moes gt gikk far og jeg til Vaskerelven 39 og besiktiget salgslonale. Firmanavn var ikke bestemt og far leide i eget navn. 24.juni 1942 registrerte han Søliland Bilrekvisisita A/S.

Far var nå sammen med mor i egen bedrift. Forbindelsen med PHT Schmidt var slutt og krigen mellom handelsfirmaene blomstret i kamp om kundene. At han var syk og tappet for krefter var ofte synlig.

Han gav kunder personlig service som da verksmester Birkeland på Mildebilene Søreide var aktiv med kjøttpakker som ankom fra Førdetraktene. Forretningen i Vaskerelven tok imot og distribuerte. Birkeland, far og Strøm Olsen ble arrestert av Gestapo som kom til Vaskerelven mens de holdt på å pakke om kjøttet.

Jeg husker fra Gestapos besøk hjemme i hos oss i Jørgens Moesgt da de beslagla 100 egg lagret i en krukke på vannglass. Jeg møtte de sortkleddede Gestapofolkene da jeg kom hjem fra Greve's barnehage i Haukelandsveien.

Birkeland, verksmester ved bilruta Milde -Bergen var hovedmann for kjøttprosjektet og ble sendt til Grini og senere Tyskland der han døde. Far ble sendt til Grini.

Ansvar i firma tok leverandører, Auto Supply og Torleiv S Corneliusen i Oslo som sendte egne folk til Bergen. Kåre Nilsen fra Auto Supply var i Søliland Bilrekvisita sommeren 1943. Regnel og Per Filtvet kom også og gjorde seg kjent. Brev mor skrev til far da han var i på Grini forteller:

Søndag Askøy den 1/8.43

Kjære Ketil.

Takker for brev. Godt å høre du har det bra. Vi er fremdeles på Askøy og alt er bare godt med oss. Blir her enno ca 14 dager. For tiden strever jeg med å få fatt på bær. Det er ikke lett, men litt blir det vel i år også ---- Angående saken ----- De 400 hos statspolitiet har jeg spurt etter tidligere. De er satt inn på bankbok. I forretningen går det bra. Kundene har vi jevnlig besøk av. Men de savner dig. Men Rigmor, Nordgreen og Nilsen er flinke og greie, likeledes Arne (Dalland) lagergutt og Roald løpergutt. Samtlige ber meg hilse. Rigmor og Olav har nå feriert i 14 dager. Begynner imorgen igjen. Jeg reiser da innover. Skal hjelpe Rigmor å få sendt pakke til fetteren hennes, da hun selv begynner å bli trivelig og rund no. Hun henger ifra tidlig til sent, enda hun ikke alltid er så fisk. Antagelig reiser jeg for forretningen i august om det går iorden med reisetillatelsen. Har god trening fra tidligere reiser og skal jeg gjøre det så godt jeg kan denne

gangen også.

Her på Askøy er de no ferdig med slåtten hvor vi alle har hjulpet.til. For oss var det bare moro, vet du. Har hatt strålende vær og fin torsk. Barna i soldrakter og jeg selv i shorts - ved badestranden, i høiet, potetåkeren og over vaskestampen ved brønnen. Riktig festlig. Men kleggen var ofte lei, og Svein var uheldig og fikk stikk på hånden. Det ble blodforgiftning med byll under armen. Var hos legen fredag og fikk hull på den. Det kom masse materie ut og han var svært dårlig av det. Men nu løper han like lett og er riktig kjekk igjen. Begge småguttene ber meg hilse masse til far. De lengter å snakke så om deg. Skal hilse deg fra alle kjente og spesielt fra Peder og konen.

Kjærlige hilsener fra guttene og mig som lengter og venter på dagen vi igjen har far hos oss igjen.

Din Solveig

Det ble bestemt stopp for drift av firma. Varer ble pakkes og klare for retur til Oslo eller solgt til Wigand, Jæger og Auto 23. Men skjebnen ville annerledes. Kvelden da alt var klart for utvikling følgende dag ble far frigitt fra Grini og ankom til Bergen med Oslotoget. Sammen med mor møtte jeg han på stasjonen og husker en blek slank mørkhåret mann uten hodeplagg, med brun skinnvest, nikkere og med beksømstøvler, vinke fra stigbrettet da toget slakket av og stoppet inne på stasjonen. Gode klemmer startet fars ordtak

“Bå kan intet kan stoppe oss”.

Jetil og Solveig Mjøljfjell 1946

Etter hjemkomst ansatte far, Sander Fredriksen, bror til Fredriksen som da ledet Auto 23. Otto Beyer-Nordgreen ble ansatt som ekspeditør. Frk Irene Iversen, var handikappet etter poliemiolit og måtte bruke stokker for å bevege seg. Hun ledet kontoret som befant seg midt i butikken. Arne Dalland ble løpergutt. Varesykkelen med kurven foran brakte varer til buss fra Permanenten, ved Brannstasjonen eller fra Rosenkransgt når det var forsendelse til Åsane. Kaiene Nøstet, C. Sundtsgt og Bryggen var andre sendesteder.

Varer ankom med Jembanens lastebil til Vaskerelven. Når sykkelen var for liten klarte **HANDVOGNEN** jobben.

Det hendte en gang at den tippet rundt fullt lastet med syrefyllte batterier. I 1947 ble anskaffet en kombinert transport/ reisendebil. En Engelsk Fordson varevogn. Andersen (revolverkjeften) som hadde vært på feil parti under krigen, var nå tilbake for arbeidslivet. Han var tidligere hos Brdr. Algaard og godt innarbeidet i bransjen. Han etablerte forbindelsen med Årdal & Sunndal Verk i Sogn.

Søliland leverte daglig varer til buss selskapene rundt Bergen, Bergens Sporvei, Firda Billag, Nordfjord & Sunnmøre Billag, Stranda & Sykkulven Billag og Finn Ose i Volda, fikk opplegg av deler i sin start og ny storkunde.

Sanatoriet Sand i Ryfylke 1948

Høsten 1947 var jeg begynt i 3de klasse på Møhlenpris skole. Far ble en kveld hentet fra sengen hjemme og i bære øyeblikkelig innlagt på Lungegården Sykehus med antatt galopperende tæring, en tidligere betegnelse på meget raskt forløpende tilfeller av lungetuberkulose.

De angrepne døde ofte i løpet av få uker. Tuberkulosen var tidligere alvorligste folkesykdom her i Norge, men den har vært i tilbakegang siden 1900. I 1945 døde her i landet 1980 mennesker av tuberkulosen. I 1997 var det 205 nye tilfeller av tuberkulose i Norge.

Kunstig pneumothorax var praktisert på sanatoriet Sand i Ryfylke en behandlingsmåte ved lungetuberkulose, lansert av den italienske legen Carlo Forlanini. Den bestod i å føre luft inn i lungesekken og ble særlig brukt ved ensidig lungetuberkulose for å få den syke lungen til å falle sammen. Blåsing var betegnelsen for brukteog heldigvis ble ikke metoden benyttet for hans vedkommende.

Man fars tilfelle ble navnet pleuritt (av gr./lat. 'side, ribbe' og -itt) pleuritis, betennelse i brysthinnen, «lunge-sekken», som kler lungens utside og brystkassens innside.

Pleuritt kan være ensidig eller dobbeltsidig. Den er i begynnelsen tørr, med et fibrinbelegg på lungesekkens innerside. Ofte går den over til våt, eksudativ pleuritt, med uttredelse av en serøs væske i vekslende mengder, 1-2 l eller mer, undertiden med tilblending av blod eller fibrin. En hyppig årsak er tuberkulose, men det forekommer også pleuritt av revmatisk og annen opprinnelse. Lungebetennelse kan kompliseres med pleuritt, undertiden med dannelse av materie i lungesekken, empyem. Etter at tuberkulose som årsak er blitt mindre hyppig, forårsakes pleuritt nå oftere av virusinfeksjon, særlig Cocksackie-virus, lungekreft eller primær svulst i lungesekken, betennelser som har grepet over fra naboorganer ovenfor eller nedenfor mellomgulvet. Tørr eller våt pleuritt kan også ledsage blodpropp til lungen (lungeemboli). Særlig den tuberkuløse pleuritt kan utvikle seg snikende, men setter ofte inn akutt med hold i brystet og feber på ca. 39 °C. Eksudatet resorberes som regel etter et par måneder; ved større væskeansamlinger må det foretas uttapping (thoracocentese).

Far overlevet pleuritten og forretningen fortsatte. Da Jens Teigland i 1950 flyttet til nytt verksted i Møllendalsveien, overtok far verkstedet i Straumev. 1 på Fjøsanger.

Batteriverkstedet var meget lønnsomt da det flyttet fra en leiet kjeller i Løbergsveien og innredet drift sammen med bilverkstedet. Sigurd Sørensen var der teknisk leder og Kjell Hagebø ledet karosseri. Nils Terkelsen fra Mildebilene ble ansatt

som daglig leder.

Kunder til verkstedet var bl. a Bjarne Fossen Transport og militært IR-9 med reparasjon av Jeeper. I perioder ble bygget / reparert kjettinger for Sporveien.

Lønnsomheten for verkstedet var dårlig også fordi far mest var sengeliggende og arbeidet pr. telefon. Det var ikke lett å finne folkene for lønnsom drift.

I ferier 1946-49 var min bror og jeg 1 måneder ad gangen hos familien på Høvik og Nesøya.

I 1950 var jeg hele sommeren i North Shields som medlem i familien til sjømansprest Bakken. Medbrakt sykkel med ballongsdekk imponerte de engelske guttene og gav meg tilgang til mange jevnaldrende der.

Leiligheten i Jørgen Moes gt var trang for pleie av far. Men avlastning for mor kom da sykepleier Anna Halland ble vårt nye familiemedlem.

Søster Anna lot Gud styre livet og takket for å få gi av sitt pensjonistliv til familien Søliland.

Bønnens makt, ledet av sognepresten Bernhard Eide i St. Markus menighet gav synlige resultater. Mor fikk tid som musikalsk leder for St. Markus Damekor. Bernhard Eide ble sentral og førte mange samtaler med far og ble også min gode rådgiver frem til 1970 årene.

Jeg vet ikke årsak til mors senere brudd med Eide, men livet viser seg alltid krav til at en ikke får noe uten å gi. Mor fikk mange gode ord fra menigheten, men intet kom senere

fra Bernhard Eide som ble mer enn 90 år gammel,

Jeg begynte i 1951 på realskolen, men fikk av far beskjed å bli fort voksen for å hjelpe i forretningen. Kraftene minket. Han søkte kjøp ny bil som vi var heldige å få i 1952. Thorolf Fredriksen jnr var i hjemmet og ordnet kontrakten

Jeg sluttet på realskolen og akademisk utdannelse da jeg i august 1952 begynte på Bergen Tekniske Fagskole, Bilfagskolen 15 år gammel.

Far søkte for bedre boforhold. Han kontaktet bill. mrk i BT, annonse for salg en større eiendom og fikk straks tilbakemelding fra Otto Frønsdal for Prestholmen i Sælenvannet. Årsak til han kontaktet far var Frønsdal's interesse å få hilse på personen han hadde hørt var bedre enn ham selv "å svinge begeret". Nå hadde han påskudd å få hilse. Det ble avtalt fest etter turen med drosje ut til Fyllingsdalen, der jeg bare fikk være med om jeg avtalte med drosjen "at jeg reiste gratis".

Otto Frønsdal, Mor og jeg rodde over til Holmen og besiktiget en praktfull idyll.

Tilbake på landsiden satt far med stokken og drosjefører. Hans

første replikk var: "KJØPT". Kr 40.000 i 1951 må for å forståes sammenlignes med 8 industriarbeiders årslønninger. 12 mål øy var fars drøm. Han var solgt og arbeidet for finansiering som ordnet seg med kr 10.000 i lån fra Robert Urbye A/S Auto Supply Oslo, mors, Klaus og mine sparepenger og med et lån i Vestlandsbanken var kjøpet OK. Mor ble eier.

Holmen gav kraft til et lenger liv.

*Brev fra Studenthyen på Sogn i Oslo.
Onsdag kveld 16. juni 1955.*

Familie fra Øst og Sør besøkte oss på Holmen. Vi fikk telefon og far igjen kontakt med uteverden. Søster Anna, sykepeieren var alltid ved hans side og familien blomstret.

Kjære dere alle.

Takker for begge brev og buksene jeg har fått fra dere Er hjemme til St. Hans. Sk al høre ettermuligheter for hjemreise imorgen på jernbanen. Ingen brukbare over fjellet med bil neste uke. På Høvik imorgen. Gir da bestefar kr 30.- Ute med Schulstad og spiste middag lørdag. Bilde rundt og så alle ukjente og kjente steder i Oslo. Middag Frogner. Kaffe Ekeberg. Hyggelig kar. På Høvik søndag og skal spise middag hos Edgar. Tirsdag spiste jeg hos Knut. Hilse fra alle. Har det ellers utmerket på alle måter. Bruker

meget penger og vet hvilken tiltak som må treffes på neste Oslotur for å leve billigst. Får middag til kr 1.75. Hva med det? Jeg må ha 3 porsjoner + drikke. Vann serveres ikke- Bare brus. Ellers går det smått med matstell på kammerset. Kjøper kefirmelk og boller. Bli r mett. På arbeid kjøper jeg mellom 6-10 rundstykker hver dag + melk. Kontordamene som serverer tror ikke folk kan spise så mye. Da jeg sist ba om 10 halve rundtykker med ost ville hun ikke kjøpe mer enn 5 av gangen, men jeg hadde spist 10 da jeg var ferdig med lunsjen. Kjækt far er bedre. Jeg føler meg selv bedre da.

Beste hilsener fra Svein.

P.S. Send ikke flere brev, pga adresse, for jeg vet når jeg reiser.

Hengebro ferdig 1955

Denne fine jenten, Mary Vedå fra Møhlenpris gikk på samme skole som meg uten vi visste om hverandre, før 23. januar 1955 da Mary var på dans i Bergen Turnforening og jeg traff jenten jeg ville gifte meg med:

Så skjedde 5. oktober 1957.

Kanskje omgivelser fra Solveigs musikk og liv har vist veien til verdier mange enda ikke finner. De største verdier er ikke synlig utenfra fordi disse er inne i hver enkelt av oss.

Etter 2 års lærerik Bilfagskole og positiv teoretisk- og praktisk undervisning begynte jeg som yngstemann i Søliland Bilrekvisita AS 15.juni 1954. Bemanningen var da løpergutt, Finn Eide kontor/ekspeditør, Einar J Eriksen salg, Gerd Johnsen kontorassistent og jeg arbeidet i butikk og på lager. Far holdt seg hjemme i sengen med daglig i kontakt til storkunder pr telefon.

Søliland Auto Elektriske AS på Fjøsanger ble avviklet og solgt til Rustfrie Maskiner, senere Størksen Rustfri Industri. Reservedeler ble overført til Vaskerelven.

Fars problem å arbeide fra sengen hadde sine fordeler. Han oversatte tekniske håndbøker fra engelsk til norsk. Importøren Strømmen Verksted og AS Autoindustri i Oslo tilbød betaling for arbeidet men far valgte retten å få levere reservedeler til Bergens Sporvei. Sammen med Årdal Verk og Firda Billag utgjorde noen få firma 70% av driftsinntekter. Andre busselskap og storforbrukere var resten av kundemassen i tillegg til et mindre salg over disk av deler og rekvisita til bil- og latebileiere.

For å utvikle videre, få nye kunder som f. eks. entreprenør / transportbransjen og Industri, ble fars kamerat Leif Ottesen ansatt i 1955. Han kom fra jobb som driftsleder ved Høyer Ellefsen anlegg ved Skjåk sammen med konen Asborg til Bergen. Hun begynte på kontoret da Finn Reusch Eide sluttet og Leif daglig leder.

Ekteparet var der til 1957 da Leif fikk salgsleder jobb i Bergensavdelingen til Maskin a/s K. Lund for Brøyt gravemaskiner.

Tekniker, Gløer Gudmundsen ble ansatt. Nyutdannet fra 2årig teknisk skole i Bergen var teknikerne der på skolen enig at ingen skulle jobbe for mindre enn 12.000 kr i året. Gudmundsen begynte i Søliland til han etter noen år overtok produksjonen hos Hagbart Schjøtt og oppgaven å reise til Spania for å lede en ny konfeksjonsfabrikk der.

Nils Fuhr, svoger til Einar Eriksen, begynte på kontoret da jeg reiste til militær førstegangstjeneste juni 1958.

Far døde 9. februar 1959 og jeg søkte utsettelse til førstegangsppliktjenesten i Kystartilleriet ved Bergen Festning. 21 år februar 1959 var jeg daglig leder for 8 ansatte i Sølilands Bilrekvisita.

Brev fra morfar Gustav Hovelsen:
Kjære Solveig! 19.12.1960

Hjertelig takk for kjærkomment brev, men det var også litt vemodig men aligevel oppmuntrende og -gladelig for meg at du slik mindes våres hyggelige koselige hjem da vi alle var sammen hjemme med **MAMMA**, derfor vil jeg på denne maate takke deg for det vakre kjærlige brev med vers som lyder slik:

Du blide tanke
tal du til mitt hjerte,
hver gang meg veien
synes lang og slem
du søtt skal dæmpe
vær en bitter smerte
og lokke smilet
gjennom tårer frem.

Med hensyn til din 50 årsdag vil jeg være med paa en liten gave til, dette ordnes med guttene. Saa faar jeg foreløpig Ønske deg og alle hjemme i Bergen en god og hyggelig Jul særlig må du hilse Svein og Mary og mine oldebarn fra Oldefar.

Klaus kom vel hjem! **Far**

Ketil født Leilighet H. Holmboesgt
1959 Far døde Jeg "spyr" i 6 mnd

Salgsteam Vaskerelven 1962

"Alt til bilen" 1962

Far ønsket bygge et musikkhus med flygelfor mor på Holmen.

Først måtte bygges ny bro i 1965.

Frode født 1960

Broåpning Fra venstre Svein, Ivar Løvvedt, Klaus, Liv, Mor, Brdr Økland og deres far, Sandtorv Frode og Ketil på sykler.

Koldbord servert i hytten etter åpning.

Mor ref hytten og bygget huset i 1967 og opplevde 15 gode år i Paradis, selv om business av og til krevde sitt. Hun tok avskjed med pianospill til familien julen 1982.

Tårer og sorgen føltes sterkt der og da, men hun forlangte og som også ble, en god kveld med sang, glede og spill. Legen Klaus hadde med kufferten og gav mor hjelpen han kunne mot smertene fra kreften.

Jeg satt alene med mor da hun døde i mars 1983 døde på Kvinneklinikken der hun var privilegert eget rom og hjelpemidler. Jeg opplevde der en kraft fra sorg til en takk for livet som hadde vært. Etter bisettelsen spilte mor selv på piano fra et bandopptak til avskjed i et fullsatt Terminus Hall.

Enda, 20 år etter hennes død, får jeg mer og mer gjennom henne til gode for livets verdier. Kanskje også oldebarn inspireres. Barnebarnet Ketil med ektefelle Siri synes sanse verdier fra Solveig Emilie Hovelsen's (gift Sjøiland) kraft. De kalle opp sin første sønn etter far og mor navnet Ketil-Emil. Han spiller 8 år gammel på hennes Beckstein piano. Hvem vet?

Verdier? Mors viktigste var å være fornøyd, arbeide med meningsfylte oppgaver og gjøre noe for andre. Hun mente om du plasserte penger i banken, var de til bankens disposisjon. En burde selv kunne bruke og investere fornuftig.

Søster Anna gav Klaus penger til Slegeutdannelsen hun sa han kunne betale andre når han selv begynte å tjene penger. Slik gir du meg tilbake var hennens ord.

Far sa at jeg skulle drifte forretningen for å betale / hjelpe Klaus økonomisk til å studere.

Firma Sjøiland leverte verktøy, deler- utstyr fra lette til tunge kjøretøy som stilte krav til salgsteam i Vaskerelven som i 1962 innfridde for fornøyde kunder. Mor ønsket svigersønnen til Bernhard Eide som økonom. Men slike ekstra utgifter prioriterte salgsteam å bruke på annet.

Jobben var leveranser "Alt til bilen" Jskaffe frem reservedeler til slagordet:

"De snakker med folk som vet"

Kundene fikk levert alt de bestilte med hjelp at vi "skaffet" varer lokalt eller der de ellers var

tilgjengelig, da vesentlig fra Oslo.

Fra 1960 var utdannelse av økonomer og ett trinn høyere, foretaksøkonomer for å bedre økonomi med bruk av logostikk for varelager, produktivitet og ytelse i kroner pr ansatt årsverk, pengestrøm, kreditt, kontant eller forskudds betaling av tjenester.

Overskudd - tjene penger var mer i fokus. Fra i 1959, å tilby reservedeler fra et rikt assortert varelager utviklet seg til leveranser fra sentrale depot til på huset hos kunden innen kl 16 neste dag. F. eks Toyota, Ford eller VAG forhandlere i Bergen får sendinger fra Østlandet kl 18 kjørt med bil til Bergen levert kl 0700 neste morgen.

Økonomi beviste at lagerkostnader var større enn transportutgifter.

INorge var bare noen hundre tusen kjøretøy etter den annen verdenskrigen. Først i 1960-årene kom bilen for alvor da bilrasjoneringen ble opphevet. I løpet av ti år ble antall biler i Norge nær tredoblet. I året 2001 var 3,5 mill. motorkjøretøyer registrert i Norge. Av disse var 2,3 mill. biler, hvorav 1,9 mill. var personbiler.

I tillegg kom de kollektive transportmidler til felles rådighet for allmennheten som omfatter sporbundne transportmidler som tog, forstadsbane, spurvogn og tunnelbane, samt buss og taxi.

1963 Nye lokaler Strandgt 225

“Du snakker med folk som vet”

Det er politisk enighet om at en vesentlig større del av persontransporten bør skje i kollektivtrafikk for å lette trafikkavviklingen og minske forurensningen. I praksis fusjonerte trafikkselskap til større enheter sentralisereservice. Teknologi for kjøretøy var forbedret og kostnad for vedlikehold redusert. Firma Søliland Bilrekvisita merket turbulens for distribusjon. 50% av Søliland varer kom fra Auto Supply, som i 1978 gikk konkurs og Avon Rubbers som opphør i 1976 stoppet sitt salg til Norge. Spesialfirma startet og svekket profilen til Søliland som sentral leverandør. Rådgivning fra Handelshøyskole, bank og nøkkelpersoner fra næringslivet gav intet til meg om hva til fremtide. Skomakeren var

nesten borte fordi folk heller kjøpte nye sko og slik var også tendens for bilen. Reparasjons mønsteret endret profil.

Nytt Engros Nyborg 1978

Leverandører endret distribusjon og større kunder innkjøpsordninger. I 1980 startet 8 nøkkelpersoner egne nye virksomheter med god støtte fra tradisjonelle leverandører til firma Søliland. Nye folk ble ansatt, men disse klarte ikke å følge opp i forhold til behov. Ny innkjøper kjøpte etter tidligere data med resultat at lagerbeholdninger økte med 6 sifret beløp i kroner og nøkkelkunder reduserte kjøp med kontakten til tidligere nøkkelpersoner.

Utdrag årsberetning firma Sølilands Bilrekvisita AS 1980 forteller:

Til tross for vanskelige arbeidsforhold oppnådde firmaet i 1980 en bruttofortjeneste som i kroner var større enn året før. Vanskelighetene oppsto som følge av at flere av firmaets nøkkelpersonale sa opp sine stillinger og etablerte egen konkurrerende bedrifter. Nye medarbeidere måtte ansettes og læres opp, interne omplasseringer av personalet var nødvendig for å mestre de problemer som meldte seg. Sammenlignet med året 1979 falt omsetningen med 1.3 mill, eller med vel 7%. Omsetningstapet fant vesentlig sted i siste tertial av året. Det gledelige er

imidlertid at bruttofortjenesten i prosent av omsetningen økte med nær 10%, fra 25.45% til 27.94%. (Kommentar Svein Søliland: Mindre varesvinn). Regnskapet kunne derved gjøres opp med balanse etter fulle avskrivninger.

Omsetningssvikt i høstmånedene førte til unødige store lagerbeholdninger ved utgangen av året. Medvirkende var også at innkjøpene måtte overtas av nye personer. Resultat var en lagerøkning som førte til at omløpshastigheten sank fra 3.24 til 2.8 i løpet av året. Dette har presset likviditeten og gjorde det nødvendig å øke kassakreditt. I løpet av året var 38 personer hel- deltidsansatt.

Tilsammen er det utført 25.31 årsverk. (1979: 27.28). Årsregnskapet viser overskudd kr 4.270.17.

For med var problemer til å lede 26 årsverk eller 36 ansatte etter vi flyttet til Nyborg. Gnisten manglet og i ettertid hr jeg funnet ut av det. Den gang søkte jeg å bedre kompetanse å utvide styret med 2 personer fra Handelshøyskole miljøet som ansatte en ny disponent som ikke innfridde.

Jeg tok beslutningen til endringer å komme ut fra driften og videre med annet å overleve med.

Et tilbakeblikk på 20 års lederjobb siden 1959 som mest var for leveranse med ymse varer og kommunikasjon med kunder innfridde med fortjeneste til lønninger og investering til å gjøre jobben. I 1969 økte firmaets årsverk fra 16 til 24 personer da vi overtok konkurrenten Bergen Operating Co's butikk på Danmarks plass.

Samtidig utvidet vi med 2000 kvm lager for bilgummi, felger, verktøy maskiner, ekshaust og pigging og

montering av bilhjul i Ludegården i Sandviken. Jeg husket da presten Bernhard Eide nevnte om behov for administrasjon, eller på norsk "plan- og tilrettelegge, flyt, bevegelse, handling, trivsel, kyndige folk som jobber og samtidig få økonomisk resultat til videre ekspansjon.

I 1972 var administrasjonen ved stupet. Jeg husker fra drømmen da jeg kjørte bilen utfor i svingen til stupet ved brudesløret der jeg ute i luften så ned mot dalbunnen og avslappet følte riheten før bilen smalt mot dalbunnen og jeg våknet.

En kan ikke forlate et privat firma der du har ansvar. Jeg ringte professor Holbek Hansen ved Handelshøyskolen og fremla mangler for ledelsen. Han svarte at slikt ikke var Handelshøyskolens område, men etter kort tid kom en voksen student og spurte om å få gjøre sin seminaroppave med firma Søliland som objekt. Prosessen som i 1974 gjorde meg overflødig "daglige oppgaver" startet. Nøkkelpersoner styrte i firma og fikk sving på driften.

Der kom forslag å få gjort mere for å trygge fremtid, finne plassen i et større felleskap. Kunne noe gjøre bedre mot de mange leverandørers "split og hersk". Jeg reiste rundt til forskjellige mulige partnere og orienterte meg.

Auto Jobbers møte Oslo 1975

I 1975 registrerte firma Auto Jobbers Norge AS med 4 partnere og presenterte en markedsprofil i Norge.

I Tyskland var allerede ATR (Auto Teile Ring) en organisasjon av frie distributører. Sølilands ressurser ble brukt for Auto Jobbers, men ulikheter mellom religiøse Sørlandinger, selvsikre Trøndere, Østlandske kremmere og føyelige Bergensere førte til personlige motsetninger, spesielt Øst og Sør, som påvirket negativt for videre fremdrift og et utvidet samarbeide.

Løsningen vi kom frem til var å selge alle jobbers firma for sentral styring og eierskap, men de forskjeller som da var ble ikke arbeide for Jobbers videreført.

Et mottiltak til Jobbers struktur kom fra tradisjonelle importører i Norge tilsluttet ARGF (Automobildeler og Rekvisita Grossistenes Forening) som i 1987 startet AUTOMESSEN, en lukket fagmesse der rundt 20000 besøkende hvert 3de år fra en rekke firma fra hele landet setter opp busser for egne ansatte og kunder til messe i Oslo. I 1996 var messen med 82 utstillere (ingen bilforhandlere) for salg av (alternative) deler, verktøy og utstyr. Firma representerte årlig omsetning på 5.2 milliarder og 2400 ansatte.

Tidligere samtale med Jan Jæger i 1977 om samarbeid mellom Auto Jobbers og Autolink førte nå til ny kontakt. Etter en periode med "om og men" besluttet Per Jæger, Jan Jæger og Per Jæger jnr. 18. august 1981 at de påtok seg videre ansvar. Solveig Søliland var sikret pensjon og Ketil og Frode jobb og 10% av aksjer.

stille til disposisjon for meningsfulle oppgaver i konsernet's engros med rapport til Jan Jæger.

Fra 18. aug 1981 fritatt ansvar og avlevert ansvar ved at Per Jæger junior overtok min stol.

Han ba meg glemme hva som ville skje på Nyborg og bruke tiden for å se fremover til nye oppgaver. Jeg brukte muligheten å reise til Oslo for å se noen måneder å studerte som traini teknologi fra Wise Management jeg også leverte til bedrifter i Oslo området. Teknologien mottok senere årets pris i 1985 fra bedrifter i USA for den beste opplæring med bruk av kommunikasjon til bedre forståelse og lære "Lese og Skrive" til gode for bedre produktivitet.

Tilbake hos Jæger Minde startet for meningsfullt jobb. Du får gjøre deg kjent som oss andre var ordene fra avd. leder. Vi vet alle hva og hvor varer har lokasjon. Kunder ringer, ordrer skrives, plukkes og leveres. Informasjon til kunder hva som var lager var vanskelig med da forskjellige leverandørers kataloger ble brukt.

Behov for en hovedprisliste var enighet som bedre hjelpemiddel. Engros Sølilands var ajour med hjelp av EDB, men samtlige ordrer måtte påføres 7 sifret numerisk nummer for registrering som Minde fant tungvint og brukte heller tradisjonelt kartotek, for føring av reservedeler. Rekvisita var ikke ført, men utviklet arkiv gav god oversikt til å finne historiske data.

Jeg brakte med privat IBM elektriske skrivemaskin m/rettetast til kontoret på Minde. Å lage prisliste mente flere var en for stor oppgave til oppføl-

gning pga av de mange pris- og lagerendringer. Jeg var imponert over personalet der som klarte kundeservice og systemet med å ha "mest data programmert i hodet".

For meg å gjøre en slik "ny" jobb var behov for EDB. Lyder om meningsfulle jobb kolliderte med andres oppfatninger men løste med en EDB gruppe.

Meningsløs jobbsituasjon

Etter 3 forutgående "EDB" møter der økonomisjefen ledet og orienterte presenterte jeg, 3. mars 1983 en skisse som viste muligheten for å ta i bruk deler av det totale endelige datasystem på værende tidspunkt, ved tilgang til dataskjerm og skriver på den enkelte avdeling. Behov for kundeadresse-lister og laget vareprisliste som et grunnlag til kommende produkt-katalog ble besvart med et klart NEI fra økonomisjef. Til spørsmålet om hans mandat til avgjørelsen for behov på Minde var svart JA.

Siste spørsmål om han var klar til behov / forståelse var svart NEI. Her var ingen uklarheter i gruppen for besvarelsen.

Økonomisjef gav beskjed at denne gruppen som nå var sammen, kun hadde som oppgave å gi impulser tilknyttet varelager. Øvrige behov innen data, om dette skulle vurderes, måtte tillegges en annen gruppe bestående av andre kunnskaper og bakgrunn enn denne gruppen. Videre ble gitt beskjed å fortsette arbeidet (om hva?) til møte om en uke samme tid og sted.

Fra noen tidligere samtaler med Jan Jæger jeg rapporterte til nevnte jeg å

ha funnet SJEFEN for Jæger engros jeg til da mente var Jan Jæger. Jeg informerte at jeg ville jobbe videre utenom gruppen for å finne hjelpemiddel til jobben jeg mente å kunne innfri. Og fra da startet en virkelig suksess historie.

EDB betyr Elektronisk Databehandling Behandling. Penn og katotek, adresser osv navnet jeg **MDB** Manuell Databehandling Behandling.

Nyhet i året 1983 var Osborne Executive 2 stasjons PC levert med tekst-, regne- og databaseprogram. Salgsfolkene hos kunne ikke nok om maskin eller programmer til å fortelle meg om PC-en kunne innfri for oppgaven hos Jæger. En avtale ble gjort at jeg fikk disponere maskin og skriver for pakkepris 40.000 kr i 3 mnd for å lære maskinen. Etter 3 mnd opphold for Osborne PC hjemme flyttet den til kontoret på Minde. Der ble det oppstyr. Søliland har EDB, hva er det som skjer? Min forklaring ut i organisasjonen var at jeg hadde skiftet ut IBM skrivemaskin med ny, utstyrt med en dataskjerm. Det må være tillatt å følge utviklingen. Ord endret til blick. Et konsentrert og stort arbeide var startet. Alle varer, bilgummi og deler “gikk inn i PCen” og utskrevet på A4 ark. Pearl databaseprogram registrerte kontordamens mareritt for orden til solgte biler, kunder og julehilsen. Regneark oversikt verkstedspriser endret alle detaljer når timeprisen

endret. Et brev ankom fra Jægers leder om utført jobb var fantastisk. Men hva med betaling av utstyret?

Jeg orienterte Jan Jæger om handlinger. Et NEI jeg hadde fått for anskaffelsen av utstyr sa jeg ville glede meg å gå ut offentlig og informere om steinalder og økonomi som sjef. Jeg har krav på meningsfylt jobb og utfører hva som er behov, men vil bekjempe meningsløst med tilgjengelige midler og slikt er ikke bare positivt. Da også kontordamen nå ville ha PC øket problemer til økonmisjef. Etter en uke ble enighet at jeg registrerte egen virksomhet som månedlige fakturerte leie for utstyr.

1983: Auto Inform starter.

Kommunikator jobb:

Her fortelles om forskjell fra der en enkelt person som kan produkt, kjøper selger og skaper fornøyde kunder i forhold til når flere personer må samarbeide. Et lite personlig firma i Bergen solgte og monterte takluker da avd. leder for rekvisita jeg var ville vise hva “et stort firma” kunne mer enn de mange små “useriøse”:

Jeg skrev et åpent Memo 16. juni 1983: Personale og opplæring. (Nytutvikling og kvalitet)

Leder og underordnede ønsker godt samarbeide. Det er ofte god forståelse til handlinger, som må skapes og gjøres. Å ikke ha tilstrekkelig bakgrunn, forståelse for god kommunikasjon er leder og underordnet ikke istand til å bruke sine kunnskaper til handlinger.

Nytutviklede og allerede iverksatte opplegg lyser opp forhold der

kommunikasjon brukes som aldri før. Det er en klar parallell mellom leder/gruppe og kommunikasjon.

Med dårlig kommunikasjon blir det individuelt manglende forståelser og grupper ikke effektive. Med ingen kommunikasjon er individet dødt og gruppene splittes.

Oven avsnitt er fra mitt notat til eier 10.3.83 som svarte at han ønsket se teorier overført praksis som her fra rekvisita- og deleavdeling viser:

I mars 1983 spurte jeg ansatte om sitt syn på samarbeide - kommunikasjon og tonen (stemning). Svarene gikk på samme. Vi har godt samarbeide, god kommunikasjon og god tone i vårt arbeidsforhold. Det var samling på spiserommet med middag etter arbeidstid i februar og november året før. Positivt var at meninger ble notert og ledelsen reagert positivt og kommunikasjonen var god.

I april 1983 ble igangsatt utadventd handling for salg av takluker som kunne monteres på samtlige biler. Annonsen var laget av importøren og spørsmål til rekvisitaavd kom om å "henge på" firmas navn og logo.

Konsulent og avdelingsleder kommuniserte oppsett av annonsen og dato for innrykk i avisen. Jeg spurte: -Hva om annonsen slår til med kunnskap bestillinger og montering?

Svaret ble forklaring for at annonsen var å vise at firma "var med" i marked for aktuelle produkter, vise ansikt osv. Forholdet til internt var ordnet. Leder informerte "rette vedkommende" om annonsering og viste til salgsmateriell det var rikelig av, priser som var laget og at alt var under kontroll. Jeg skulle

ordne at annonsen kom inn i avisen.

Annonsen gikk nå i avisen. Det kom forespørsler om takluker. Sentralen overførte telefonlinjen til butikken. Forespørsler kom til ekspeditører ved disken. Hvilken takluker er dette? Er det en fordel å montere elektrisk motor. Hvor lang tid tar monteringen på min bil? Når kan ere montere osv.

Konsulent satt på spiserommet da "BRØLET" (v/Bjørn Ramsli) kom borte fra hjørnet. -Hvem har satt inn denne Takluke annonsen, uten først å snakke med oss eller gi noen opplysninger? Det er mange forespørsler om taklukene. Verkstedet som skal montere sier de er av dårlig kvalitet. De lekker og ingen vil ta ansvar for monteringen osv. Arbeidsfelleskapet signaliserte til konsulent "problemet" ut fra håpet å få en reaksjon.

*Bruk forlagskassen:
Bildet som viser en som biter ledelsen
uten selv å kjenne smerter.*

Tilbake til teorien: "God kommunikasjon gjør ledelse som en jokey på veddeløpshest, mot et dårlig som sammenlignes med en tvilsomme glede å stubbe iveri med et muldyr.

Jeg fremla historien for direksjonen med igjen sitat fra teorien:

En organisasjon (arbeidsfelleskap) kan sammenlignes med en livsorganisme (kroppen) som uten kommunikasjon er som en svamp, ufølsom ubevegelig og hjelpeløs

Årskalender:

- 1933 Far lil Bergen. Kjører turistbuss
Bergen Norheimsund
- 1934 Lund & Søliland startes
- 1935 Mor og far treffes i Bergen
- 1936 Mine foreldre gifter seg
Leilighet Løbergsvingen
- 1937 Jeg (Svein Ketel) født
Far partner PHT Scmidt
K. Søliland & Co
- 1938 Leilighet Nordahl Brungst 3
- 1939 Lykkens år Mor far og jeg
besøker familien Øst og Vest.
- 1940 Vi evakuerer til Samnanger
Flytter til Jørgen Moesgt
Jeg slår hull i hodet
Klaus født
Greves barnehage i Fridalen
- 1941 Far Framnes Kursted
Sommerferie Framnes
- 1942 Far opererer bort ene nyren
Søliland Bilrekvisita AS starter
Sommerferie Askøy
- 1943 Far fengslet
Sommerferie Askøy
- 1944 1ste klasse -Holen skole bombet
Privatskole til juni 1945
Sommerferie Kvamskogen
- 1945 2dre klasse Nykronborg
Sommerferie Kvamskogen
8-17 mai skoleboller
- 1946 3dre klasse Møhlenpris
Sommerferie Høvik/Nesøya
- 1947 4de klasse Møhlenpris
Sommerferie Høvik/Nesøya
HeTiKe klubben
- 1948 5de klasse Møhlenpris
Sommerferie Sanatoriet på Sand
Start Batteriverksted
- 1949 6te klasse Møhlenpris
Speider arbeidsleir Gol
- 1950 7de klasse Møhlenpris
Speiderleir Tvildemoen Voss
Sommerferie North Shields
Start Søliland Auto Elektriske
Søster Anna nytt familiemedlem
- 1951 1ste real Sydneshaugen

- Kjøper Prestholmen
- 1952 1ste kl Bilfagskolen
Buss klassetur til Østlandet
- 1953 2dre kl Bilfagskolen
- 1954 Start jobb Søliland Bilrekvisita
Stopp Verksteddrift
Handelskole kveldstid
- 1955 Møtte Mary første gang
Hengebro Prestholmen
- 1956 Forloves med Mary på Søyland
Båt ferietur Stavanger
- 1957 Gift - bor i hytten Holmen
- 1958 Militærtjeneste Kystartilleriet
Ketill født
- 1959 Far død. Jeg spy i 6 mnd.
- 1960 Bygget hytte på Holmen
- 1961 Fritt bilsalg i Norge
- 1962 Nytt dekklager hos Halvorsen
Militærtjeneste Kvarven
til Strandgt 225
Moderne Dieselpumpeveksted
- 1964 Øker salget - Forretningen bra.
- 1965 Betongbro over til Holmen

Jarle født 26.12.1965

- 1966 2 nye hus på Prestholmen

1967 Første kundeturer Tyskland
Dieselpumpeverksted selges
Haugland Diesel begynner
1968 Et metningspunkt nådd
men familien fungerte

Bjarte født

1970 Salget "eksploder" 36 ansatte
1971 Expansjon - Evinrude Service
1972 Adm. problemer
Kurs: Personlig effektivitet

Bønes Skolekorps

1973 Handelshøyskolen prosjekttopp.
Konsulent Knut Giertsen

Chevrolet Blazer

1974 Auto Jobbers Norge AS starter

1969 Ny avd Danmarkspl Marine
Campingvogner

Mary begynner jobb
Ungdomsklubb "Spit & Spøk"
Klassetur Frode

1975 Firma SB går på skinner
 Kjedesalg - 4 sider annonser

Jobb Las Vegas

1976 Varesvinn - folket styrer
 Adm. koordinator Auto Jobbers

1977 Byggeår kostnadskontroll

1978 Leverandører 50% for varer
 konkurs/opphører
 Engros Asane

1979 Slutter Marine produkter"

1980 Stenger detalj Strandgt
 6 nøkkelpersoner fra Søliland
 starter egne firma:
 Bilmateriell AS
 Bilutstyr AS
 AutoLakk AS
 Bilhobby AS
 AutoParts AS

1981 Mor + + besøk fam USA

Mor syk og opereres
 Svein Søliland vil nytt (EDB)
 og søker nye eiere.

Jæger Automobil AS OK

1982 Jæger Engros nytt navn
 Opphold studier Wise - Oslo
 Foredrag Voss Folkeakademi

1983 Problem meningsfylt arbeide.
 Engros "Attpåklatt" Jæger
 Auto Inform starter
 Mor dør

1984 Kurs kundeservice - Jæger

1985 Ettermarkedsnytt nr 3 juni

Toyota Gnist: prosjekt for nr 1

Spesialådgiver Stavenes Bil
 Frode bygger hus på Holmen

Frode - Aud Iren giftes

1986 Pearl databaseprogram

Bilkunderegister

Daniell født

1987 PageMaker Desk Top design

Ketil og Siri giftes

Diplom DTP Kurs Aker Brygge

1988 Best i Vest Regnskapsanalyser

Jæger 60 år Brukte Pearl

Bjarte skoletrett - starter NKP

1989 Sekretær markedsguppen
 Redaktør Blad Markedsnytt
 Utleie PC - konsulentjobber
 Leier kontor Danmarkspalss

1990 "Forfremmes" Ny jobb i
 staben

Jægergruppen. Edb avd
 Toyota BM analyser
 Bruktbillister

Verkstedprisliste rep. deler
 Varelager diskett engros
 Pris- salgslister bilgummi
 Jarle begynner i Oslo

Marius og Sarah Marie Født

1991 Bilbransjens veteraner starter

1992 Nye i ledelsen Jæger.

1993 Datautstyr leie til Jæger stopp

1994 Styreformann Ultra Tech

Jarle og Live giftes
 Marius

døde

1995 Konsulent Truckdivisjonen

Født: Vendela, Regine,
 Mats og Ketil-Emil

1996 Avviklet Ultra Tech

1997 Org. lister for administrasjon

Benjamin født

1998 Sørensen & Balchen kjøper

Jægers Engros

Julie født

1999 AFP 60% jobb Jæger

Vest Bilutstyr overtar engros

VB Salgsavis nr. 3

Jubileumsbrosjyre Ulveseth

2000 Kjøpt Hellesøy Kafe

2001 Drifter sommer Hellesøy Kafe

Får full pensjon - OK

2002 Utleie og engasjement Hellesøy

**Holmebua nytt bygg på Holmen.
Ingen hunder på Holmen**

- 2003 Solgt Hellesøy
Topp Bilbransjeveteraner
Kjøpt veteranbuss
- 2004 Tilbakeblikk:
"Fra mitt liv og takk for det"
Tanker i dag og hva fremover ?.